

מסורת הש"ס

(א) חולין יג: מנחות עג: [תמורה ז: ז] (ב) [תמורה טס:] (ג) [לעיל כט: מה מו:]; (ד) ערכין ה: (ה) מביא ה: [ומכר בקדושתו: י גישין פה:]; (ו) לעיל לד. וי"ג, ו: (ז) [צ"ל כדמתקן], (ח) חגיגה יג, טו) (ט) [צ"ל ענברין ובי"ר שש"י בחגיגה ז:]; (י) [צ"ל עמור ובי"ר שש"י בחגיגה יג:]; (יא) ט, גי' א"מ ועוד כוכבים;

תורה אור השלם

- דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש כי יפלא נדר בקרבך נקשת לך; וקרא בו ב; דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני בני ישראל ואמרת אליהם איש איש מבית ישראל ומן הגר בשִׁׁשְׁרָאֵל אשר יקריב קרבנו לכל נדרים ולכל נדבותם אשר יקריבו לך לעלה; וקרא כב יח
- דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש או אשה כי יפלא לגדר נדר נזיר להזיר לך;

במדבר ו ב

נוסחת הריב"ן

(א) והואיל כי לית לך למימר דמי ישראל דכתיב אחא: [ג] שלא לנזרך ואש דגמי ערכין לנכות העובדי כוכבים שיהו נערכים ואש דגמי נדרים מי: [ג] אס ישראלת כן שיהו: [ד] נדרים: [ה] דמלאווייחא: [ו] מיהו מעריכין צעוד כוכבים גדול לנדיה שער: [ז] ואין העובדי כוכבים מעריכין: [ח] עובדי כוכבים מעריכין: [ט] הלכך לנדיהו אלא אחא שאי כי יפלא דנערכים אחאוי מופלא דעובד לאש לעשד כוכבי דהוי נעקר דאי משוס מופלא דעובד כוכבי דהוי נעקר אלעזריך קרא כיון דמשמע ליה: [י] דלמא האי איש כי יפלא למעטי הסיד: [כ] לנהו לא למכתב ליה: [ל] דלמיני ורבה היא: [מ] שסמכוהו שיש היתר לנדרים הסיד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מה ת"ל איש לנכות כל"ל וזכית ת"ל שמתק: (ב) שם דלמיני גדולו הוא ואינו יודע להפלות לא אלא כי יפלא: (ג) דש"י ד"ה אלא למ"ד דבר ובי' הלכך לנדיהו לא אחא ובי' ואלו צריך קרא דכיון דמשמע: (ד) ד"ה אמר רב אלו ובי' ואינו יודע להפלות לא דלמיני: (ה) ד"ה אחאוי ובי' ואלו אמרין דלא משמעניא:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (א הכי) תלמי' וכן תמא כרש"י ומספוט:

הכותים אין להם

היה צמיר שהלכ צמיר את צנו צמיר אלהיל דלאו מקרא נפקא

ליכא לך למימר דבני ישראל אחא לומר דישאל מדירין את צניהס צמיר ולא העובדי כוכבים ואחא איש לרבות את העובדי כוכבים צמיר עצמו בלא קרבן אלא דהאי דכתיב דהו ישראל קא ממעט להו מניירות

יכול לא יהו נזירין ת"ל איש האיתמר א"ר יוחנן הלכה היא בנזיר [א] אי הכי יאישי כי יפליא נדר בערךך בערכין למה לי מכדי האיתקש ערכין לנדרים דאמר קרא איש כי יפליא נדר בערךך והתניא^[ב] גבי נדרים איש מה ת"ל ‏²איש^[ב] איש ‏³לרבות את העובדי כוכבים שהן נזדרים נדרים ונדרות כישראל איש כי יפליא בערכין למה לי אלא האי איש מיבעי ליה לאיתויי ‏⁴מופלא סמוך לאיש הניחא למ"ד^[א] ‏⁵מופלא סמוך לאיש דאורייתא אלא למ"ד דרבנן איש כי יפליא למה לי לאיתויי מופלא סמוך לאיש דעובד כוכבים הניחא ‏⁶למאן דאמר בני ישראל נערכין ואין העובדי כוכבים נערכין יכול לא יהו מעריכין תלמוד לומר איש שפיר אלא למ"ד בני ישראל מעריכים ואין העובדי כוכבים מעריכים יכול לא יהו נערכין תלמוד לומר איש אפי' יתינוק בן חדש בר עירובי הוא כי יפליא למה לי א"ר אדא בר אהבה לאיתויי עובד כוכבים גדול דאע"ג דגדול הוא ‏⁷אינו יודע להפלות אלא כי יפליא דכתב רחמנא גבי ניירות למה לי מכדי האיתקש ניירות לנדרים כי יפליא למה לי לאיתויי ידים שאינן מוכיחות ‏⁸דאיתמר ידים שאינן מוכיחות דאבי אמר הויין ידים רבא אמר ה"לא הויין ידים לאבבי ניחא אלא לרבא מאי איכא למימר אלא כי יפליא מיבעי ליה לכדרבי מרפון ‏⁹דחנניא רבי יהודה אומר משום רבי מרפון אין אחד מהן נזיר לפי שלא ניתנה ניירות אלא להפלאה הניחא לרבי מרפון אלא לרבנן מאי איכא למימר אלא מיבעי ליה ‏¹⁰לכדתניא ‏¹¹היתר נדרים פורחין באויר ואין להן על מה שיסמוכו רבי אליעזר אומר ‏¹²יש להם על מה שיסמוכו שנא' יאיש כי יפליא ‏¹³כי יפליא שתי פעמים אחד הפלאה לאיסור ואחד הפלאה להיתר: מתני'

מנריך קרא כיון דמשמע ליה איש נדנדים שהן נערכין הא ודאי פשיטא ליה דכיון דבתורת נערכין הן דאפילו עובד כוכבים צן חדש בר ערוכי הוא צמותו ערך האמור בענין: **אמר רב אחא בר אבבה כי אחא האי כי יפלא לאיתויי עובד כוכבים גדול דאע"ג דגדול הוא אינו יודע להפלות.** דאע"פ דבישראל כיון שהוא גדול אע"פ שאינו יודע להפלות דצריך קיימים כדתנן צפרק יואל דופן ‏ⁱנדד דף מה: ‏ לאחר הזמן אע"פ שאינו יודע לשם מי נדר דצריך קיימין גבי עובד כוכבים מיהא אינו יכול להעריך ולגדור עד שיהא גדול ויודע להפלות לנדרי

הכל דאילו להאי תנא דאמר יכול לא יהו מעריכין ת"ל איש גבי נדרים לרבות את העובדי כוכבים שיהו מעריכין עובד כוכבים גדול שאלו להפלות קאמר אכל צעוד כוכבים שאינו יודע להפלות ויודע להפלות ויודע להעריך ולידור דאיתקוש ערכים ונענערכים הוא דעלפיג אכל צעוד מעריכין דברי הכל עובד כוכבים גדול שאינו יודע להפלות לא יוראחא האי איש כי יפלא למעוטי. ודקאמר יכול לא יהו נערכין ת"ל איש לאו מדיקא דאיש כי יפלא נפקא אלא מאיש איש נדנדים נפקא דאיתקש ערכין לנדרים אלא אידי דקאמר חידך תנא ת"ל איש קאמר איהו ת"ל איש: **אלא כי יפלא לגבי נזיר י"ג.** בשלמא איש אידי דכתיב אשה לנזרך כתב נמי איש שלא לנזרך דכתיב דהו אש או אשה כי יפלא לנזור נדר וגו' וכן איש גבי ערכין יתירא הוא משוס דכתיב דהיהא פרשתא אס זכר אס נקבה ואחא ליה לדרשא דבעינן עובד כוכבים גדול שיועד להפלות אלא כי יפלא דגבי ניירות ל"ל: **מדי הא איתקש ניירות לנדרים.** כדכתיב נדר מזיר וננדרים כתבי הפלאה וכיון דננדרים כתבי הפלאה בניירות ל"ל ‏ⁱלאיתויי ידים שאינן מוכיחות דהויין ידים. בין צמירות בין צנדרים צמיר כגון דלמך אחא וכדאמר לעיל צפ"ק ‏²דף ז: ‏ כגון שמיז עובד לפניו ולגבי נדרים נמי כגון דלמך מודרני ממך דאסור שיהנה משלו ולא אמרינן ‏³למא לא משמעניא צהדך קאמר וכדאמר צפ"ק נדנדרים ‏⁴דף ה. ‏ אלא למ"ד לא הויין ידים מאי איכא למימר. ופלוגתא דאזיי ורבא ‏⁵ל צפ"ק דנדרים ‏⁶ה: ‏ **הניחא לנדי ערפון אלא לרבנן.** דלמרי צפירקין דלעיל ‏⁷לג: ‏ שכולן ‏⁸מיריס ‏⁹מיריס ‏¹⁰מיריס ‏¹¹מיריס ‏¹²מיריס ‏¹³מיריס ‏¹⁴מיריס ‏¹⁵מיריס ‏¹⁶מיריס ‏¹⁷מיריס ‏¹⁸מיריס ‏¹⁹מיריס ‏²⁰מיריס ‏²¹מיריס ‏²²מיריס ‏²³מיריס ‏²⁴מיריס ‏²⁵מיריס ‏²⁶מיריס ‏²⁷מיריס ‏²⁸מיריס ‏²⁹מיריס ‏³⁰מיריס ‏³¹מיריס ‏³²מיריס ‏³³מיריס ‏³⁴מיריס ‏³⁵מיריס ‏³⁶מיריס ‏³⁷מיריס ‏³⁸מיריס ‏³⁹מיריס ‏⁴⁰מיריס ‏⁴¹מיריס ‏⁴²מיריס ‏⁴³מיריס ‏⁴⁴מיריס ‏⁴⁵מיריס ‏⁴⁶מיריס ‏⁴⁷מיריס ‏⁴⁸מיריס ‏⁴⁹מיריס ‏⁵⁰מיריס ‏⁵¹מיריס ‏⁵²מיריס ‏⁵³מיריס ‏⁵⁴מיריס ‏⁵⁵מיריס ‏⁵⁶מיריס ‏⁵⁷מיריס ‏⁵⁸מיריס ‏⁵⁹מיריס ‏⁶⁰מיריס ‏⁶¹מיריס ‏⁶²מיריס ‏⁶³מיריס ‏⁶⁴מיריס ‏⁶⁵מיריס ‏⁶⁶מיריס ‏⁶⁷מיריס ‏⁶⁸מיריס ‏⁶⁹מיריס ‏⁷⁰מיריס ‏⁷¹מיריס ‏⁷²מיריס ‏⁷³מיריס ‏⁷⁴מיריס ‏⁷⁵מיריס ‏⁷⁶מיריס ‏⁷⁷מיריס ‏⁷⁸מיריס ‏⁷⁹מיריס ‏⁸⁰מיריס ‏⁸¹מיריס ‏⁸²מיריס ‏⁸³מיריס ‏⁸⁴מיריס ‏⁸⁵מיריס ‏⁸⁶מיריס ‏⁸⁷מיריס ‏⁸⁸מיריס ‏⁸⁹מיריס ‏⁹⁰מיריס ‏⁹¹מיריס ‏⁹²מיריס ‏⁹³מיריס ‏⁹⁴מיריס ‏⁹⁵מיריס ‏⁹⁶מיריס ‏⁹⁷מיריס ‏⁹⁸מיריס ‏⁹⁹מיריס ‏¹⁰⁰מיריס ‏¹⁰¹מיריס ‏¹⁰²מיריס ‏¹⁰³מיריס ‏¹⁰⁴מיריס ‏¹⁰⁵מיריס ‏¹⁰⁶מיריס ‏¹⁰⁷מיריס ‏¹⁰⁸מיריס ‏¹⁰⁹מיריס ‏¹¹⁰מיריס ‏¹¹¹מיריס ‏¹¹²מיריס ‏¹¹³מיריס ‏¹¹⁴מיריס ‏¹¹⁵מיריס ‏¹¹⁶מיריס ‏¹¹⁷מיריס ‏¹¹⁸מיריס ‏¹¹⁹מיריס ‏¹²⁰מיריס ‏¹²¹מיריס ‏¹²²מיריס ‏¹²³מיריס ‏¹²⁴מיריס ‏¹²⁵מיריס ‏¹²⁶מיריס ‏¹²⁷מיריס ‏¹²⁸מיריס ‏¹²⁹מיריס ‏¹³⁰מיריס ‏¹³¹מיריס ‏¹³²מיריס ‏¹³³מיריס ‏¹³⁴מיריס ‏¹³⁵מיריס ‏¹³⁶מיריס ‏¹³⁷מיריס ‏¹³⁸מיריס ‏¹³⁹מיריס ‏¹⁴⁰מיריס ‏¹⁴¹מיריס ‏¹⁴²מיריס ‏¹⁴³מיריס ‏¹⁴⁴מיריס ‏¹⁴⁵מיריס ‏¹⁴⁶מיריס ‏¹⁴⁷מיריס ‏¹⁴⁸מיריס ‏¹⁴⁹מיריס ‏¹⁵⁰מיריס ‏¹⁵¹מיריס ‏¹⁵²מיריס ‏¹⁵³מיריס ‏¹⁵⁴מיריס ‏¹⁵⁵מיריס ‏¹⁵⁶מיריס ‏¹⁵⁷מיריס ‏¹⁵⁸מיריס ‏¹⁵⁹מיריס ‏¹⁶⁰מיריס ‏¹⁶¹מיריס ‏¹⁶²מיריס ‏¹⁶³מיריס ‏¹⁶⁴מיריס ‏¹⁶⁵מיריס ‏¹⁶⁶מיריס ‏¹⁶⁷מיריס ‏¹⁶⁸מיריס ‏¹⁶⁹מיריס ‏¹⁷⁰מיריס ‏¹⁷¹מיריס ‏¹⁷²מיריס ‏¹⁷³מיריס ‏¹⁷⁴מיריס ‏¹⁷⁵מיריס ‏¹⁷⁶מיריס ‏¹⁷⁷מיריס ‏¹⁷⁸מיריס ‏¹⁷⁹מיריס ‏¹⁸⁰מיריס ‏¹⁸¹מיריס ‏¹⁸²מיריס ‏¹⁸³מיריס ‏¹⁸⁴מיריס ‏¹⁸⁵מיריס ‏¹⁸⁶מיריס ‏¹⁸⁷מיריס ‏¹⁸⁸מיריס ‏¹⁸⁹מיריס ‏¹⁹⁰מיריס ‏¹⁹¹מיריס ‏¹⁹²מיריס ‏¹⁹³מיריס ‏¹⁹⁴מיריס ‏¹⁹⁵מיריס ‏¹⁹⁶מיריס ‏¹⁹⁷מיריס ‏¹⁹⁸מיריס ‏¹⁹⁹מיריס ‏²⁰⁰מיריס ‏²⁰¹מיריס ‏²⁰²מיריס ‏²⁰³מיריס ‏²⁰⁴מיריס ‏²⁰⁵מיריס ‏²⁰⁶מיריס ‏²⁰⁷מיריס ‏²⁰⁸מיריס ‏²⁰⁹מיריס ‏²¹⁰מיריס ‏²¹¹מיריס ‏²¹²מיריס ‏²¹³מיריס ‏²¹⁴מיריס ‏²¹⁵מיריס ‏²¹⁶מיריס ‏²¹⁷מיריס ‏²¹⁸מיריס ‏²¹⁹מיריס ‏²²⁰מיריס ‏²²¹מיריס ‏²²²מיריס ‏²²³מיריס ‏²²⁴מיריס ‏²²⁵מיריס ‏²²⁶מיריס ‏²²⁷מיריס ‏²²⁸מיריס ‏²²⁹מיריס ‏²³⁰מיריס ‏²³¹מיריס ‏²³²מיריס ‏²³³מיריס ‏²³⁴מיריס ‏²³⁵מיריס ‏²³⁶מיריס ‏²³⁷מיריס ‏²³⁸מיריס ‏²³⁹מיריס ‏²⁴⁰מיריס ‏²⁴¹מיריס ‏²⁴²מיריס ‏²⁴³מיריס ‏²⁴⁴מיריס ‏²⁴⁵מיריס ‏²⁴⁶מיריס ‏²⁴⁷מיריס ‏²⁴⁸מיריס ‏²⁴⁹מיריס ‏²⁵⁰מיריס ‏²⁵¹מיריס ‏²⁵²מיריס ‏²⁵³מיריס ‏²⁵⁴מיריס ‏²⁵⁵מיריס ‏²⁵⁶מיריס ‏²⁵⁷מיריס ‏²⁵⁸מיריס ‏²⁵⁹מיריס ‏²⁶⁰מיריס ‏²⁶¹מיריס ‏²⁶²מיריס ‏²⁶³מיריס ‏²⁶⁴מיריס ‏²⁶⁵מיריס ‏²⁶⁶מיריס ‏²⁶⁷מיריס ‏²⁶⁸מיריס ‏²⁶⁹מיריס ‏²⁷⁰מיריס ‏²⁷¹מיריס ‏²⁷²מיריס ‏²⁷³מיריס ‏²⁷⁴מיריס ‏²⁷⁵מיריס ‏²⁷⁶מיריס ‏²⁷⁷מיריס ‏²⁷⁸מיריס ‏²⁷⁹מיריס ‏²⁸⁰מיריס ‏²⁸¹מיריס ‏²⁸²מיריס ‏²⁸³מיריס ‏²⁸⁴מיריס ‏²⁸⁵מיריס ‏²⁸⁶מיריס ‏²⁸⁷מיריס ‏²⁸⁸מיריס ‏²⁸⁹מיריס ‏²⁹⁰מיריס ‏²⁹¹מיריס ‏²⁹²מיריס ‏²⁹³מיריס ‏²⁹⁴מיריס ‏²⁹⁵מיריס ‏²⁹⁶מיריס ‏²⁹⁷מיריס ‏²⁹⁸מיריס ‏²⁹⁹מיריס ‏³⁰⁰מיריס ‏³⁰¹מיריס ‏³⁰²מיריס ‏³⁰³מיריס ‏³⁰⁴מיריס ‏³⁰⁵מיריס ‏³⁰⁶מיריס ‏³⁰⁷מיריס ‏³⁰⁸מיריס ‏³⁰⁹מיריס ‏³¹⁰מיריס ‏³¹¹מיריס ‏³¹²מיריס ‏³¹³מיריס ‏³¹⁴מיריס ‏³¹⁵מיריס ‏³¹⁶מיריס ‏³¹⁷מיריס ‏³¹⁸מיריס ‏³¹⁹מיריס ‏³²⁰מיריס ‏³²¹מיריס ‏³²²מיריס ‏³²³מיריס ‏³²⁴מיריס ‏³²⁵מיריס ‏³²⁶מיריס ‏³²⁷מיריס ‏³²⁸מיריס ‏³²⁹מיריס ‏³³⁰מיריס ‏³³¹מיריס ‏³³²מיריס ‏³³³מיריס ‏³³⁴מיריס ‏³³⁵מיריס ‏³³⁶מיריס ‏³³⁷מיריס ‏³³⁸מיריס ‏³³⁹מיריס ‏³⁴⁰מיריס ‏³⁴¹מיריס ‏³⁴²מיריס ‏³⁴³מיריס ‏³⁴⁴מיריס ‏³⁴⁵מיריס ‏³⁴⁶מיריס ‏³⁴⁷מיריס ‏³⁴⁸מיריס ‏³⁴⁹מיריס ‏³⁵⁰מיריס ‏³⁵¹מיריס ‏³⁵²מיריס ‏³⁵³מיריס ‏³⁵⁴מיריס ‏³⁵⁵מיריס ‏³⁵⁶מיריס ‏³⁵⁷מיריס ‏³⁵⁸מיריס ‏³⁵⁹מיריס ‏³⁶⁰מיריס ‏³⁶¹מיריס ‏³⁶²מיריס ‏³⁶³מיריס ‏³⁶⁴מיריס ‏³⁶⁵מיריס ‏³⁶⁶מיריס ‏³⁶⁷מיריס ‏³⁶⁸מיריס ‏³⁶⁹מיריס ‏³⁷⁰מיריס ‏³⁷¹מיריס ‏³⁷²מיריס ‏³⁷³מיריס ‏³⁷⁴מיריס ‏³⁷⁵מיריס ‏³⁷⁶מיריס ‏³⁷⁷מיריס ‏³⁷⁸מיריס ‏³⁷⁹מיריס ‏³⁸⁰מיריס ‏³⁸¹מיריס ‏³⁸²מיריס ‏³⁸³מיריס ‏³⁸⁴מיריס ‏³⁸⁵מיריס ‏³⁸⁶מיריס ‏³⁸⁷מיריס ‏³⁸⁸מיריס ‏³⁸⁹מיריס ‏³⁹⁰מיריס ‏³⁹¹מיריס ‏³⁹²מיריס ‏³⁹³מיריס ‏³⁹⁴מיריס ‏³⁹⁵מיריס ‏³⁹⁶מיריס ‏³⁹⁷מיריס ‏³⁹⁸מיריס ‏³⁹⁹מיריס ‏⁴⁰⁰מיריס ‏⁴⁰¹מיריס ‏⁴⁰²